

Kommunstyrelsen

För kännedom

Kommunfullmäktige Svenljunga kommun

Granskning av kommunens krisberedskap

PwC har på uppdrag av kommunens revisorer genomfört en granskning av kommunens krisberedskap. Revisionsfrågan för denna granskning är om Kommunstyrelsen säkerställt att det finns en tillräcklig krisberedskap i enlighet med lagstiftning och myndigheters riktlinjer.

Vår bedömning är att Kommunstyrelsen i allt väsentlighet säkerställt en ändamålsenlig krisberedskap i enlighet med lagstiftning och myndigheters riktlinjer. Kommunstyrelsen har delvis säkerställt ett systematiskt brandskyddsarbete, baserat på uppföljning av iakttagelser från tidigare genomförd rapport från 2015. Avseende arbetet med systematiskt brandskyddsarbetet finns fortfarande åtgärder att genomföra för att få ett ändamålsenligt och systematiskt arbete med brandskyddet.

Bedömningen grundar sig på iakttagelser och bedömningar för respektive kontrollmål vilka framkommer av bifogad rapport. I bifogad rapport lämnas även ett antal rekommendationer till Kommunstyrelsen för att vidareutveckla arbetet med kommunens krisberedskap.

Vi önskar Kommunstyrelsens kommentarer i anledning av vår granskning senast 2020-01-31.

Svenljunga den 28 oktober 2019

För valda revisorer

Thomas Mellqvist
Ordförande

Bilaga revisionsrapport PwC; "Granskning av kommunens krisberedskap"

Revisionsrapport

Granskning av kommunens krisberedskap

Svenljunga kommun

Robin Karlsson
Erik Johansson

Oktober 2019

Innehåll

Sammanfattning och bedömning	2
Inledning	5
1.1. Bakgrund	5
1.2. Syfte och revisionsfråga.....	6
1.3. Kontrollmål	6
1.4. Revisionskriterier	6
1.5. Avgränsning.....	6
1.6. Metod.....	6
2. Iakttagelser	8
2.1. Organisation för krisledning och krisberedskap	8
2.1.1. Tjänstemannaorganisation	9
2.1.2. Beredskap	11
2.1.3. Bedömning organisation.....	11
2.2. Systematiskt arbete	12
2.2.1. Dokumentation.....	12
2.2.2. Utbildning och övning.....	13
2.2.3. Uppföljning.....	13
2.2.4. Bedömning systematiskt arbete	13
2.3. Risk- och sårbarhetsanalys.....	14
2.3.1. Bedömning risk- och sårbarhetsanalys.....	15
2.4. Samverkan	16
2.4.1. Bedömning samverkan	17
2.5. Systematiskt brandskyddsarbete	17
2.5.1. Uppföljning av iakttagelser och rekommendationer.....	17
2.5.2. Bedömning systematiskt brandskyddsarbete.....	22
3. Revisionell bedömning.....	24
3.1. Rekommendationer	24
Bilaga – Granskad dokumentation.....	26

Sammanfattning och bedömning

PwC har på uppdrag av Svenljunga kommuns förtroendevalda revisorer granskat kommunens krisberedskap. Den övergripande revisionsfrågan, följt av kontrollmål, är:

- *Har kommunstyrelsen säkerställt att det finns en tillräcklig krisberedskap i enlighet med lagstiftning och myndigheters riktlinjer?*
 - Har kommunen en ändamålsenlig organisation för krisberedskap och krisledning?
 - Arbetar kommunen systematiskt med krisberedskap?
 - Genomför kommunen risk- och sårbarhetsanalys i enlighet med MSB:s riktlinjer?
 - Arbetar kommunen med samverkan utifrån ett krisberedskapsperspektiv?
 - Arbetar kommunen ändamålsenligt i det systematiska brandskyddsarbetet, baserat på uppföljning av iakttagelser från granskning av kommunens systematiska brandskyddsarbete från december 2015?

Efter genomförd granskning bedömer PwC att Svenljunga kommun **i all väsentlighet** säkerställt en ändamålsenlig krisberedskap i enlighet med lagstiftning och myndigheters riktlinjer. Kommunen har även **delvis** säkerställt ett systematiskt brandskyddsarbete, baserat på uppföljning av iakttagelser från tidigare genomförd rapport från 2015. Avseende arbetet med systematiskt brandskyddsarbetet finns fortfarande åtgärder att genomföra för att få ett ändamålsenligt och systematiskt arbete med brandskyddet.

Avseende organisation och beredskap bedömer PwC att Svenljunga kommun har en tydlig krisorganisation med väldokumenterade planer och rutiner som tydliggör ansvar och uppgifter. Avseende beredskap rekommenderar vi kommunen att upprätta en Tjänsteman i Beredskap (TiB). Detta för att säkerställa att någon alltid finns anträffbar och kan inställa sig till förutbestämd plats inom givna tidsramar.

Vidare bedömer PwC att Svenljunga kommun utbildar och övar regelbundet utifrån deras roller under kriser och extraordinära händelser. Att öva roller och användning av framtagna dokumentation för krisberedskap har skett regelbundet under föregående mandatperiod och ambitionsnivån anses god.

Gällande risk- och sårbarhetsanalysen (RSA) bedömer PwC att Svenljunga kommun i all väsentlighet har genomfört RSA i enlighet med lagar och myndigheters riktlinjer. Kommunen har även regelbundet följt upp RSA samt bedömt kommunens krisberedskap, vilken har rapporterats till Länsstyrelsen i enlighet med föreskrifter. Vidare noterades förbättringspotential i att följa upp att identifierade förbättringsåtgärder genomförs för att åtgärda risker och reducera sårbarheter. Under föregående mandatperiod kvarstod åtgärder som kommer att överföras till nuvarande åtgärdsplan för mandatperioden 2019-2022.

PwC bedömer att Svenljunga kommun har god grund avseende samverkan utifrån ett krisberedskapsperspektiv. Framförallt har kommunen en styrka i och med att de kan ta vara på lärdomar och erfarenheter samt ta stöd av varandra mellan kommunerna i Sjuhärads. Säkerhetssamordnarna, kommunikatörer och andra roller relaterat till kommunernas krisberedskap har genom denna samverkan möjlighet att utbyta lärdomar, erfarenheter och även genomföra gemensamma aktiviteter, såsom temadagar, utbildningar och moment i genomförandet av risk- och sårbarhetsanalys. Detta framhålls som värdefullt av intervjudeltagarna då man i mindre kommuner ofta arbetar mycket enskilt i arbetet med krisberedskap.

Avseende kommunens systematiska brandskyddsarbete har många åtgärder genomförts sedan granskningen som genomfördes 2015, som konstaterade att kommunen hade stora brister i deras arbete. Genom att upprätta styrande dokumentation har kommunen tydliggjort ansvar och uppgifter kopplat till olika roller relaterat till brandskyddsarbetet. Dock kvarstår flera åtgärder, framförallt relaterat till uppföljning av det systematiska brandskyddsarbetet, då kommunen idag saknar goda förutsättningar för att kunna genomföra kvalificerade bedömningar av kommunens systematiska brandskyddsarbete.

Se avsnitt 3 för sammanställd bedömning av respektive kontrollmål.

Rekommendationer

Mot bakgrund av granskningen rekommenderar vi kommunstyrelsen att beakta följande i kommande krisberedskapsarbete:

- Utred behovet av att tillsätta en TiB-funktion (tjänsteman i beredskap) bestående av tillräckligt många personer för att kunna upprätthålla tillfredsställande beredskap. TiB bör vara anträffbar dygnet runt och inställa sig på förutbestämd plats. Representanter i TiB-funktion bör utbildas regelbundet och vara väl insatta i kommunens organisation. Arbetsuppgifter och ansvarsområden bör beskrivas i styrande dokumentation. Utvärdera även om kommunstyrelsen anser det önskvärt att ha en formell beredskap för kriskommunikation, utifrån önskvärd ambitionsnivå för kriskommunikationsberedskap.
- Se över styrande dokument kopplat till kommunens arbete med krisberedskap för att säkerställa att de är uppdaterade, målgruppsanpassade och enhetliga. I nuläget framgår samma information i flera dokument, dock med olika detaljnivåer, samt att benämning på begrepp inte är enhetligt i alla dokument. Säkerställ även att dokumentation följs upp och revideras enligt rutiner.
- Säkerställ att rutiner efterlevs för genomförande av åtgärder i syfte att reducera risker och sårbarheter i kommunens krisberedskap, som identifierats i samband med genomförande av risk- och sårbarhetsanalysen. Beslutade åtgärder bör ha ett tydligt ägandeskap för genomförande och uppföljning, samt tidsramar för slutförande.
- Utvärdera möjligheten att införa en gemensam Frivillig resursgrupp (FRG) mellan Svenljunga kommun och grannkommuner. Utred även vilken förmåga FRG har i regionen för att vara behjälplig i Svenljunga kommuns krisberedskap. Vid upprät-

tande av avtal bör även utredas om FRG bör inkluderas i utbildnings- och övningsinsatser, beroende av vilken roll kommunen anser önskvärd att FRG bör ha.

- Genomför och följ upp åtgärder som beslutats av kommunstyrelsen avseende det systematiska brandskyddsarbetet. PwC rekommenderar att åtgärder kopplat till uppföljning och analys av kommunens brandskyddsarbete prioriteras. Detta för att skapa förutsättningar för att genomföra kvalificerade bedömningar av kommunens systematiska brandskyddsarbete, samt att kunna identifiera förbättringsområden och prioritera åtgärder.

Inledning

1.1. Bakgrund

I den nationella säkerhetsstrategin från 2017 identifierar regeringen ett antal nationella intressen för landets säkerhet. I strategin föreslås att dessa intressen ska vara vägledande för både synen på vår säkerhet och för det bredare säkerhetsarbetet. Två av dessa är:

- att tillgodose invånarnas trygghet, säkerhet och hälsa, samt
- att säkra försörjning och skydd av samhällsviktiga funktioner.

Kommunens arbete och ansvar har stor påverkan på hur väl landet kan leva upp till dessa intressen, därför är det av stor vikt att varje kommun planerar och säkerställer att detta fungerar, även vid en allvarlig händelse i samhället.

Kommunerna har således en mycket viktig roll i samhällets krisberedskap och driver många verksamheter som måste fungera även under kriser – till exempel äldreomsorg, vattenförsörjning, fjärrvärme, räddningstjänst och skola. För att klara detta måste kommunerna förbereda sig och öva, till exempel för hur viktig verksamhet ska upprätthållas vid större elavbrott eller på vilket sätt skolor ska utrymmas om det sker ett utsläpp av farliga kemikalier. Detta gör att kommunen behöver ha en fungerande krisorganisation som även inbegriper förvaltningar och bolag. På så vis skapas robusthet och motståndskraft.

En viktig grund för kommunernas krisberedskap är de uppgifter som framgår av *lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap* (LEH). Kommunerna har både ett verksamhetsansvar och ett geografiskt områdesansvar.

Lagen syftar till att kommuner skall minska sårbarheten i sin verksamhet och ha en god förmåga att hantera krissituationer i fred. Kommuner skall därigenom också uppnå en grundläggande förmåga till civilt försvar. Med extraordinär händelse avses i denna lag en sådan händelse som avviker från det normala, innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner och kräver skyndsamma insatser av en kommun.

Enligt lagen skall kommunen analysera vilka extraordinära händelser som kan inträffa inom kommunen och hur det kan påverka den egna verksamheten. Resultatet av arbetet ska värderas och sammanställas i en risk- och sårbarhetsanalys. Baserat på analysen ska kommunen fastställa en plan för hur de skall hantera extraordinära händelser samt ha en utbildad och övad organisation för krisledning.

Revisorerna har med utgångspunkt i väsentlighet och risk funnit det angeläget att granska kommunens beredskap inför och vid kris, katastrof eller extraordinära händelser. Därtill kommer en del av granskningen att utgöras av en uppföljning av en tidigare granskning av kommunens systematiska brandskyddsarbete. *Rapport avseende granskning av det systematiska brandskyddsarbetet* genomfördes 2015 och konstaterade att kommunen uppvisade stora brister. Kommunen beslöt 2016 att tillsätta en tjänst för kommunens systematiska brandskyddsarbete (Dn: 2016-KS085-100).

1.2. Syfte och revisionsfråga

Syftet med granskningen är att besvara revisionsfrågan:

Har kommunstyrelsen säkerställt att det finns en tillräcklig krisberedskap i enlighet med lagstiftning och myndigheters riktlinjer?

1.3. Kontrollmål

Svaren på följande kontrollmål ligger till grund för besvarandet av revisionsfrågan:

- Har kommunen en ändamålsenlig organisation för krisberedskap och krisledning?
- Arbetar kommunen systematiskt med krisberedskap?
- Genomför kommunen risk- och sårbarhetsanalys i enlighet med MSB riktlinjer?
- Arbetar kommunen med samverkan utifrån ett krisberedskapsperspektiv?
- Arbetar kommunen ändamålsenligt i det systematiska brandskyddsarbetet, baserat på uppföljning av iakttagelser från granskning av kommunens systematiska brandskyddsarbete från december 2015?

1.4. Revisionskriterier

Följande utgör kriterier som grund för att besvara revisionsfrågan:

- Lag (2006:544) samt förordning (2006:637) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH).
- Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps (MSB) föreskrifter om kommuners risk- och sårbarhetsanalyser (MSBFS 2015:5).
- Överenskommelse om kommunernas krisberedskap 2019-2022 (MSB 2018-09779, SKL 18/0310).¹

1.5. Avgränsning

Granskningen avgränsas till kommunens övergripande krisberedskap under kommunstyrelsens ansvar, i övrigt se kontrollmålen ovan. Med kommun avses kommunstyrelsen i denna rapport.

1.6. Metod

PwC har inom ramen för granskningen granskat dokumentation som reglementen, krisplaner, risk- och sårbarhetsanalys och utvärderingar (se *bilaga 1* för fullständig förteckning av granskad dokumentation). Intervjuer har genomförts med berörda tjänstemän och politiker.

¹ Överenskommelse om kommuners krisberedskap (2012-5541) har justerats och den nya överenskommelsen, Överenskommelse om kommunernas krisberedskap (2019-2022), träder i kraft 1 januari 2019. Båda överenskommelser grundas i lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap och beskrivning av kommunens uppgifter är i sin helhet överensstämmande med föregående överenskommelse. Den nya överenskommelsen förtydligar framförallt statliga myndigheters (MSB och länsstyrelse) stöd till kommuners arbete med krisberedskap.

Intervjuer har genomförts med:

- Kanslichef
- Kommunchef
- Kommunikationsansvarig
- Kommunstyrelsens ordförande
- Kommunstyrelsens vice ordförande
- Lokalförsörjningsstrateg (systematiskt brandskyddsarbete)
- Säkerhetssamordnare

Samtliga som intervjuats har getts tillfälle att faktagranska rapporten innan den har redovisats för revisorerna.

2. Iakttagelser

2.1. Organisation för krisledning och krisberedskap

Kontrollmål: Har kommunstyrelsen en ändamålsenlig organisation för krisberedskap och krisledning?

Svenljunga kommun har i *Plan för hantering av extraordinära händelser* en dokumenterad krisledningsorganisation. Vid händelse av kris och extraordinär händelse består organisationen på en övergripande nivå av en krisledningsnämnd och en krisledningsstab.

I *Reglemente för krisledningsnämnden* finns dokumenterat att Krisledningsnämnden utgörs av 3 ledamöter och 3 ersättare, vilka utgörs av kommunstyrelsens arbetsutskott. I reglemente framgår att ordförande i krisledningsnämnden, eller vid dennes frånvaro vice ordförande, bedömer när en extraordinär händelse medför att nämnden ska träda i funktion och kan besluta för nämndens vägnar i ärenden som är så brådskande att nämndens avgörande inte kan inväntas.

I *Rutin för krisberedskap vid samhällsstörningar och extraordinära händelser* framgår i vilka skeden krisledningsnämnden ska bli informerad av åtgärder som sker av krisledningsorganisationen på tjänstemannanivå. Deltagare i krisledningsnämnd blir exempelvis informerade i samma skede som kommunens krisledningsstab larmas. Krisledningsnämndens ordförande kan även utgöra en roll i krisledningsorganisationen beroende av händelsens karaktär. Mer specifikt har krisledningsnämndens ordförande ett ansvar att vid behov delta i krisledningsstabens gemensamma lägesgenomgångar.

I *Reglemente för krisledningsnämnden* framgår krisledningsnämndens övergripande uppgifter och mandat – att utgöra den högsta politiska ledningen om kommunen drabbas av en extraordinär händelse. Vidare framgår bland annat att krisledningsnämnden får besluta om att överta hela eller delar av verksamhetsområden från övriga nämnder i kommunen i den utsträckning som är nödvändig med hänsyn till händelsens art och omfattning, samt besluta om ärenden som kan få betydande ekonomiska konsekvenser för kommunen. Gällande ekonomiska konsekvenser avser detta enligt *Reglemente för krisledningsnämnden* att de får "... besluta om särskilda kostnader utanför budget, omfördelning av kommunens resurser, förändringar i servicenivåer eller att lämna ett begränsat ekonomiskt stöd till en enskild som drabbats av händelsen". I praktiken innebär detta att besluten kan påverka viktiga samhällsfunktioner, miljöpåverkan eller att betydande enskilda intressen skadas.

Avseende ansvar, beslutanderätt och arbetsuppgifter som framgår i *Reglemente för krisledningsnämnden* ligger de i linje med vad som framgår i *lagen (2006:554) om kommuner och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap*.

2.1.1. Tjänstemannaorganisation

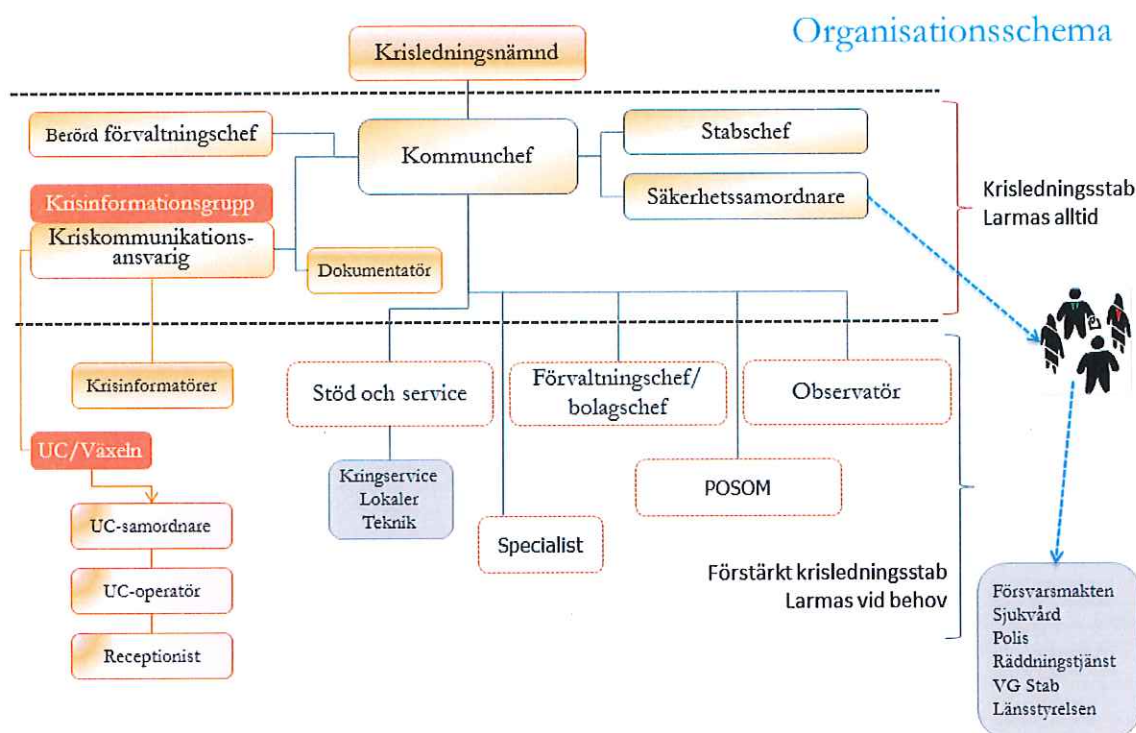
Svenljunga kommuns arbete för att stärka krisberedskapsförmågan och efterleva lagstiftning beskrivs ändamålsenligt i deras *Handlingsprogram för krisberedskap* – vars syfte är att få en samlad beskrivning över kommunens behov av förmågor, åtgärder och inriktning gällande krishantering. Mer specifikt beskrivs kommunens övergripande mål kopplat till arbetet med krisberedskap, kommunens uppgifter enligt lagstiftning samt process för systematiskt arbete med krisberedskap för mandatperioden. Det systematiska arbetet har ett helhetsperspektiv i och med att både kommunens samt länsstyrelsens och Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps (MSB) arbetsuppgifter framgår på en övergripande nivå kopplat till kommunens uppgifter.

Kommunen har en säkerhetssamordnare vars huvudsakliga uppgift är att arbeta med krisberedskapsfrågor och civilt försvar. Exempelvis är det säkerhetssamordnaren som driver arbetet med risk- och sårbarhetsanalysen för varje ny mandatperiod samt framtagande av styrande dokument som reglerar arbetet med krisberedskap (se avsnitt 2.3 *Risk- och sårbarhetsanalys* för ytterligare beskrivning). Enligt intervju svar är det säkerhetssamordnaren som huvudsakligen driver krisberedskapsfrågor under vardagliga förhållanden.

I *Plan för hantering av samhällsstörningar och extraordinära händelser* beskrivs kommunens krisledningsorganisation på tjänstemannanivå, som utgörs av en krisledningsstab. Enligt planen ska staben i samband med kriser planera och utföra åtgärder för att få kontroll över situationen, begränsa konsekvenserna av händelsen samt att så snart det är möjligt få verksamheten att återgå till normala servicenivåer. Staben är organiserad i två nivåer för att vid behov kunna förstärka krisledningsstab, beroende av händelsens karaktär och allvarlighetsgrad. Ifall händelsen är en extraordinär händelse och krisledningsnämnden aktiverats ska staben bereda ärenden till dem.

Ordinarie krisledningsstab består nedan roller:

- Chef krisledning
- Stabschef
- Säkerhetssamordnare
- Kriskommunikationsansvarig
- Berörd chef
- Dokumentatör

Bild 1. Krisledningsorganisation Svenljunga kommun²

Avseende kriskommunikation har kommunen *Riktlinjer för kriskommunikation* och *Rutin för hantering av kriskommunikation vid samhällsstörningar och extraordinära händelser samt bilagor*. I dokumentation framgår arbetssätt och rutiner kopplat till arbetet med kriskommunikation. Därtill framgår ansvar och arbetsuppgifter kopplat till specifika roller – exempelvis kriskommunikatör, dokumentatör och krisinformatör. Relaterat till kriskommunikation har kommunen även en *kriskommunikationsgrupp* bestående av kommunikatör, informatörer och annan personal som kan tänkas ha en roll kopplat till kommunikation under kriser. Avseende beredskap och bemanning av krisledningsorganisationen är ansvarig finns ansvarig och ersättare.

I *Plan för hantering av samhällsstörningar och extraordinära händelser* framgår att varje förvaltning och kommunalt bolag ska komplettera med riktlinjer som ska innehålla vilket ansvar förvaltningarna och bolagen har vid allvarliga händelser, hur krisorganisationen är organiserad samt rapporteringsskyldighet till krisledningsorganisationen.

Ordinarie lokaler samt alternativ lokal för kommunens krisledningsarbete är fastställt och dokumenterat i styrande dokumentation.

² Se *Plan för hantering av samhällsstörningar och extraordinära händelser 2015-2018*.

2.1.2. Beredskap

Vid inträffande av allvarlig händelse använder kommunen en SMS-funktion för att skicka ut kallelse till berörda roller. Enligt *Rutin för krisberedskap vid samhällsstörningar och extraordinära händelser* är det kommunchef som fattar beslut om att larma in kommunens krisledningsstab. SMS-funktionen kan även gå ut till krisledningsnämnden och kris-kommunikationsgruppen.

Kommunen har i nuläget ingen *Tjänsteman i beredskap*. En TiB-funktion ska vara anträffbar året om och utgöra en första kontaktpunkt vid händelse av kris. Enligt intervjuvar är det delade åsikter kring om kommunen bör ha en TiB och det är framförallt på grund av kostnaden att ha personer i beredskap samt oklarhet kring vilka som bör utgöra TiB. Vidare finns det inga formella krav på inställelsetider för personer som ingår i krisledningsorganisationen, både vad det gäller krisledningsnämnden och krisledningsstaben.

Under intervjuer med tjänstemän framkom att ordinarie krisledningsstab borde utgöra TiB-funktionen eftersom de är insatta i uppbygganden av krisledningsorganisationen i kommunen.

Det finns ingen formaliserad beredskap avseende kommunikation (Kommunikatör i Beredskap) i Svenljunga kommun.

2.1.3. Bedömning organisation

PwC bedömer att kontrollmålet är **uppfyllt**.

PwC bedömer att Svenljunga kommun har en ändamålsenlig krisledningsorganisation med väldokumenterade ansvar och roller, samt arbetsbeskrivningar. En styrka i kommunens krisberedskapsarbete är att rutiner finns upprättade för att arbeta systematiskt med att upprätthålla en god nivå för krisledning och krisberedskap. De har även rutiner som förtydligar förvaltningars och kommunala bolags ansvar inför och vid allvarliga händelser.

PwC noterade att Svenljunga kommun saknar en beredskapsorganisation som har krav på inställelsetider. Enligt lagstiftning är det inget krav att ha en TiB-funktion (Tjänsteman i beredskap), som säkerställer att det alltid finns en person som är anträffbar. Däremot kan det ha stor betydelse vid allvarliga kriser för utgöra en första kontaktyta till kommunen samt för att minimera uppstartstiden av krisledningsorganisationen.

2.2. Systematiskt arbete

Kontrollmål: Arbetar kommunen systematiskt med krisberedskap?

2.2.1. Dokumentation

Enligt lag (2005:544) om kommuner och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser och höjd beredskap ska kommunen för varje mandatperiod ta fram en plan för att hantera extraordinära händelser, vilken ska utgå från en risk- och sårbarhetsanalys (RSA) över de risker och sårbarheter som finns i kommunen. Svenljunga kommun har en risk- och sårbarhetsanalys 2015-2018 (beslutad 2015-10-12) som togs fram för föregående mandatperiod, vilken legat till grund för utvecklande av planeringen för att hantera extraordinära händelser.

Svenljunga kommun har dokumenterat *Handlingsprogram för krisberedskap 2015-2018* (beslutad 2015-11-30) som på en övergripande nivå beskriver kommunens systematiska arbete med krisberedskap. Avseende planering för att hantera extraordinära händelser har kommunen en *Plan för hantering av samhällsstörningar och extraordinära händelser 2015-2018* (beslutad 2015-11-30), som beskriver hur kommunen ska organiseras och bedrivas. Planen kompletteras med en *Rutin för samhällsstörningar och extraordinära händelser med bilagor 2015-2018* (beslutad 2017-03-28) som mer detaljerat beskriver hur kommunen arbetar under allvarliga händelser. Rutinen har även flertalet bilagor som kan användas som stöd i olika moment – exempelvis larmrutiner, rollkort i stabsarbete och utvärdering av händelse.

Enligt *Överenskommelse om kommunernas krisberedskap 2019-2022* (MSB 2018-09779) framgår förtydligande avseende kommunens uppgifter – där det bland annat belyses att kommuner ska beskriva det arbete och åtgärder som ska ske under mandatperioden för att reducera och ta bort identifierade risker och sårbarheter utifrån genomförd risk- och sårbarhetsanalys. Svenljunga kommun har dokumenterade styrande dokumentation för hantering av samhällsstörningar och extraordinära händelser, vilka beskrivs ovan, samt dokumenterad plan för att ta bort risker och sårbarheter som identifierats i kommunens risk- och sårbarhetsanalys (*Åtgärder utifrån risk- och sårbarhetsanalys 2015-2018*, beslutad 2016-02-12).

Avseende kriskommunikation har kommunen en riktlinje (*Riktlinje för kriskommunikation*) samt en rutin (*Rutin för hantering av kriskommunikation vid samhällsstörningar och extraordinära händelser samt bilagor*). Riktlinjer beskriver kommunens arbete med kriskommunikation på en övergripande nivå, med exempelvis mål, syfte, förhållningssätt och inriktningar. Medan rutinen mer ingående beskriver arbetssätt med kriskommunikation under en allvarlig händelse. Rutinen har även flertalet bilagor som stöd för hanteringen av händelser.

Vid granskningen noterades att *Rutin för hantering av kriskommunikation vid samhällsstörningar och extraordinära händelser samt bilagor* är under revidering, vilken påbörjades under april 2019.

2.2.2. Utbildning och övning

Enligt lag (2006:544) om kommuner och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap ska förtroendevalda och anställd personal utbildas och övas för att lösa sina uppgifter under extraordinära händelser. Vidare förtydligas i Överenskommelse om kommunernas krisberedskap (MSB 2018-09779) att kommunen ska ta fram en utbildnings- och övningsplan som tydliggör hur krisorganisationen regelbundet ska utbildas och övas. Mer specifikt ska kommunens krisledningsnämnd och tjänstemannaledning övas minst en gång per mandatperiod.

Svenljunga kommun har en *Rutin för utbildning och övning 2015-2018* (beslutad 2016-02-12) som tydliggör kommunens mål och tillvägagångssätt för att efterleva lagstiftning. Rutinen innefattar planerade utbildningar och övningar uppdelat i aktiviteter för varje år under mandatperioden 2015-2018. Aktiviteterna består av aktiviteter för den enskilda kommunen samt gemensamma aktiviteter som genomförs tillsammans med övriga kommuner i Sjuhärad. Exempelvis tar säkerhetssamordnare i Sjuhärad stöd från varandra vid planering och genomförande av utbildningar och övningar.

Svenljunga kommuns ambitionsnivå är hög avseende utbildnings- och övningsaktiviteter och har genomfört flertalet utbildningar och övningar internt inom kommunen samt gemensamt med andra aktörer. Krisledningsnämnden och krisorganisationen på tjänstemannanivå har övats under föregående mandatperiod, vilket är i enlighet med lagstiftning. Därtill har kommunen rutiner för utvärdering av övningar, som enligt intervju svar bekräftats ha använts.

2.2.3. Uppföljning

Enligt Överenskommelse om kommunernas krisberedskap (MSB 2018-09779) ska kommunen efter en extraordinär händelse utvärdera hur händelsen hanterades och ta tillvara på erfarenheter. Svenljunga kommun har dokumenterade rutiner för utvärdering av inträffade händelser där krisorganisationen har aktiverats, vilka beskrivs i *Rutin för krisberedskap vid samhällsstörningar och extraordinära händelser* där det även finns en tillhörande bilaga som kan användas vid utvärderingen. Avseende kriskommunikation finns likartade rutiner specifikt för kriskommunikation i *Rutin för hantering av kriskommunikation vid samhällsstörningar och extraordinära händelser samt bilagor*.

2.2.4. Bedömning systematiskt arbete

Kontrollmålet bedöms vara **uppfyllt**.

Svenljunga kommun arbetar systematiskt med krisberedskap genom flera perspektiv. I styrande dokument framgår att det finns processer för hur kommunen identifierar risker och sårbarheter i genomförande av risk- och sårbarhetsanalys och att de baserat på risker och sårbarheter planerar för att reducera risker samt upprätta beredskap för inträffade händelser. Framtagen dokumentation för krisberedskapen ska följas upp årligen och revideras vid behov. I skedet av denna granskning var kommunen i process av att besluta om nyligen genomförd risk- och sårbarhetsanalys för nuvarande mandatperiod (2019-2022). Därefter ska styrande dokumentation uppdateras innan nyårsskiftet. Därav är viss dokumentation som granskats inaktuell av rimliga skäl, eftersom styrdokument för krisbered-

skap ska vara beslutade senast 31 december under den nya mandatperiodens första år.³ Innehållet i befintlig dokumentation har granskats.

Avseende utbildning och övning har Svenljunga kommun en ambitiös nivå och arbetar för att krisorganisationen ska öka förmågan succesivt. Kommunerna i Sjuhärad samverkar även för att ta vara på lärdomar och erfarenheter, vilket är både en styrka kunskapsmässigt men även utifrån personella resurser då de genomför gemensamma utbildnings- och övningsaktiviteter. Svenljunga kommun har således god systematik i att upprätthålla en tillfredställande kunskapsnivå avseende krisberedskapen.

I och med att kommunen har flertalet styrande dokument för krisberedskap blir det viktigt att regelbundet informera, utbilda och öva för att ha en grundläggande förståelse för planer och rutiner som styr kommunens krisledningsfunktion. PwC noterade förbättringspotential för att skapa mer enhetlighet i styrande dokumentation för krisberedskap. Exempelvis är bemanning av krisledningsorganisationen inklusive ersättare tydligare definierat i *Rutin för hantering av kriskommunikation vid samhällsstörningar och extraordinära händelser* jämförelsevis med *Plan- samt Rutin för hantering av samhällsstörningar och extraordinära händelser*. Det förekommer även att samma saker framgår i flera dokument, vilket även lett till att benämning på funktioner i krisledningsstaben inte är enhetligt. Revidering av styrande dokumentation pågår däremot och samtlig dokumentation gällande krisberedskap ska revideras och beslutas senast 31 december 2019.

2.3. Risk- och sårbarhetsanalys

Kontrollmål: Genomför kommunen risk- och sårbarhetsanalys i enlighet med MSB:s riktlinjer?

Svenljunga kommun har en risk- och sårbarhetsanalys (RSA), *Risk- och sårbarhetsanalys 2015-2018* (beslutad 2015-10-12), som ingår i styrdokumentet för kommunens krisberedskap. Under genomförande av granskningen pågick arbete med att slutföra risk- och sårbarhetsanalysen för nuvarande mandatperiod (2019-2022). Kommunen ska senast 31 oktober 2019 rapportera risk- och sårbarhetsanalys till länsstyrelsen.⁴

Svenljunga kommun har i genomförandet av risk- och sårbarhetsanalysen utgått från Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps riktlinjer (*MSBFS 2015:5*). Som metod vid genomförande har kommunen utgått från FORSA-modellen vars metod är framtagen av Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI). Modellen vägleder genomförandet från organisering och förberedelser till färdig rapport.

En styrka i arbetet med analysen är att kommunerna inom Sjuhärad samverkat och delat med sig av erfarenheter. Mer specifikt har de analyserat två scenarion gemensamt – en trafikolycka med farligt gods och ett med otjänligt dricksvatten. Därtill har Svenljunga kommun analyserat ytterligare tre scenarion; brand i fastighet, storm med orkanbyar och IT-relaterad virusattack. Vidare är beskrivning av arbetsprocess väl dokumenterad. Varje

³ Enligt *Överenskommelse för kommunens krisberedskap 2019-2022 (MSB 2018-09779)* ska styrdokument, reglemente för krisledningsnämnd, plan för hantering av extraordinär händelse, samt utbildnings- och övningsplan vara beslutade senast 31 december under den nya mandatperiodens första år.

⁴ Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter om kommuners risk- och sårbarhetsanalyser, MSBFS 2015:5.

händelse har bedömts i en riskanalys utifrån sannolikhet och konsekvens samt utifrån hur väl kommunens förmåga är att hantera händelsen.

Som en del i analysen har Svenljunga kommun identifierat samhällsviktiga verksamheter i kommunen, som är nödvändiga eller mycket viktiga för samhällets förmåga att förebygga, motstå och hantera allvarliga händelser och kriser, samt kritiska beroenden som är avgörande för att samhällsviktiga verksamheter ska fungera. En störning eller bortfall av ett kritiskt beroende kan leda till omgående nedsättning i förmåga kopplat till den samhällsviktiga tjänsten – exempelvis är otillgänglig personal med specialistkompetens, IT-stöd och kommunikationsmedel kritiska beroenden i Svenljunga kommun.

Baserat på identifierade risker inom kommunens geografiska område samt sårbarheter och brister i krisberedskapen har kommunen tagit fram åtgärder för att reducera riskerna och stärka förmågan att hantera kriser. Som ett led i detta har kommunen tagit fram en åtgärdsplan (*Åtgärder utifrån risk- och sårbarhetsanalys 2015-2018*).

Enligt intervjusvar har samtliga åtgärder inte genomförts under föregående mandatperiod och de kommer därför vara kvar som åtgärder för nuvarande mandatperiod. Kvarstående åtgärder avser att utreda behovet av ytterligare verksamheter som behöver fast reservkraft samt utreda åtgärder för att stärka arbetet med informations- och IT-säkerhet. Anledningen till att samtliga åtgärder inte genomförts tros bero på mindre omorganisering med nya chefer samt resursbrist. Det är säkerhetssamordnaren i kommunen som följer upp att åtgärder genomförs.

Enligt föreskrift⁵ från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ska kommuner regelbundet följa upp sin risk- och sårbarhetsanalys för att bedöma sin generella krisberedskap, vilken ska rapporteras till länsstyrelsen årligen. Enligt intervjusvar har kommunen gjort regelbunden rapportering av deras krisberedskap till länsstyrelsen i enlighet med gällande föreskrift. Länsstyrelsen Västra Götaland har även genomfört en uppföljning av Svenljunga kommuns krisberedskapsarbete under senare delen av 2017.

RSA för föregående mandatperiod 2015-2018 har följts upp årligen men inte reviderats sedan införande 2015.

2.3.1. *Bedömning risk- och sårbarhetsanalys*

Kontrollmålet bedöms vara **uppfyllt**.

PwC bedömer att Svenljunga kommuns arbete med risk- och sårbarhetsanalysen i allt väsentligt genomförs i enlighet med MSB:s riktlinjer. Risk- och sårbarhetsanalysen har genomförts i enlighet med föreskrifter som förtydligar dess avsikt enligt lagstiftning.⁶

Vidare genomför kommunen uppföljning av risk- och sårbarhetsanalysen samt bedömning av deras generella krisberedskap, vilken årligen rapporteras till länsstyrelsen för bedömning.

⁵ Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter om kommuners risk- och sårbarhetsanalyser (MSBFS 2015:5).

⁶ 2 kap 1 § lagen (2006:554) om kommuner och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.

Kommunen har även tagit fram en plan (*Åtgärder utifrån risk- och sårbarhetsanalys 2015-2018*), som tydliggör planerade åtgärder för att reducera risker och sårbarheter kopplat till krisberedskapen. Avseende detta har PwC noterat förbättringspotential i att säkerställa att åtgärder genomförs enligt hållna tidsramar. I detta fall kommer två identifierade åtgärder för föregående mandatperiod att överförs till planerade åtgärder för nuvarande mandatperiod (2019-2022). Enligt intervju svar är kommunen medvetna om problematiken och arbete pågår med att ta fram nya rutiner för att säkerställa att samtliga åtgärder genomförs.

2.4. Samverkan

Kontrollmål: Arbetar kommunen med samverkan utifrån ett krisberedskapsperspektiv?

Svenljunga kommun arbetar i flera nätverk/forum kopplat till kommunens arbete med krisberedskap. Enligt intervju svar framstår samverkan som väldigt positiv för att dela med sig av erfarenheter och för att genomföra uppgifter gemensamt då de är applicerbara för flera kommuner. Enligt intervju svar lyfts samverkan som en viktig förutsättning för krisberedskapen då man ofta arbetar ensam med krisberedskapsfrågor i mindre kommuner.

Svenljunga kommun har nära samverkan med grannkommunerna i SÄKSAM Sjuhärad som träffas cirka 6 ggr/år. Nätverket består av representanter från respektive kommun i Sjuhärad (Bollebygd, Borås, Herrljunga, Mark, Svenljunga, Tranemo, Ulricehamn och Vårgårda). I nätverket genomför man bland annat gemensamma studiebesök, utbildningsinsatser och övningar. I arbetet med risk- och sårbarhetsanalys (se avsnitt 2.3 *Risk- och sårbarhetsanalys*) samverkar kommunerna även genom att genomföra vissa moment i analysen gemensamt.

Inom SÄKSAM driver man även nätverket *Krissamverkan* som i huvudsak består av en årlig temadag då representanter från varje kommun i Sjuhärad deltar samt att de bjuder in representanter från myndigheter, företag, frivilligorganisationer, trossamfund och föreningar, utifrån vilket tema de har för den specifika träffen. Syftet med nätverket är att utveckla och fördjupa samverkan och dela med sig av kunskap och erfarenheter.

Svenljunga kommun hade avtal med *Frivillig resursgrupp* (FRG) för att vara behjälplig vid hantering av kriser i kommunen, som dock sades upp 2017. Bland annat har FRG bandvagnar som kan nyttjas i kommunens krisberedskap. Baserat på intervju svar ser Svenljunga kommun det som önskvärt att ha en gemensam FRG-resurs centralt i kommunen, som bekostas av Svenljunga och grannkommuner. Vidare anses att det behöver förtydligas vad FRG kan bidra med i kommunernas krisberedskap innan avtal kan upprättas.

Avseende kriskommunikation deltar kommunen i samverkansaktiviteter som Länsstyrelsen samordnar kopplat till kriskommunikation. Kommunen har även upprättade kontaktvägar med grannkommuner inom Sjuhärad för att kunna vara behjälpliga vid kriser. Avtal finns upprättat mellan kommunerna som fastställer att man kan få hjälp i form av personalresurser för kriskommunikation.

I kommunens styrande dokumentation, *Rutin för krisberedskap vid samhällsstörningar och extraordinära händelser*, finns upprättade rutiner för att samverka med andra aktö-

rer i form av "samverkansperson". Syftet med en samverkansperson är att lämna kommunen och åka till annan aktör i syfte att samverka, samt om annan aktör ska kunna skicka en samverkansperson till Svenljunga kommuns stab.

2.4.1. *Bedömning samverkan*

Kontrollmålet bedöms vara **uppfyllt**.

PwC bedömer att Svenljunga kommun har väl upprättade nätverk för samverkan relaterat till krisberedskapen. Framförallt har kommunen en styrka i och med att de kan ta vara på lärdomar och erfarenheter samt ta stöd av varandra mellan kommunerna i Sjuhärad. Sakerhetssamordnare, kommunikatörer och andra roller relaterat till kommunernas krisberedskap har genom denna samverkan möjlighet att utbyta lärdomar, erfarenheter och även genomföra gemensamma aktiviteter. Detta är inte minst en viktig tillgång då man i mindre kommuner ofta är relativt ensam med att arbeta med krisberedskapsfrågor till vardags.

I nuläget har Svenljunga kommun inte avtal med FRG. Enligt intervjusvar är det önskvärt att utreda behovet av att införa en central FRG-resurs som kan vara behjälplig för Svenljunga kommun inklusive grannkommuner.

2.5. *Systematiskt brandskyddsarbete*

Kontrollmål: Arbetar kommunen ändamålsenligt i det systematiska brandskyddsarbetet, baserat på uppföljning av iakttagelser från granskning av kommunens systematiska brandskyddsarbete från december 2015?

2.5.1. *Uppföljning av iakttagelser och rekommendationer*

Nedan redovisas hur kommunen arbetar med det systematiska brandskyddsarbete baserat på uppföljning av de iakttagelser och rekommendationer som framfördes i *Rapport avseende granskning av det systematiska brandskyddsarbetet* från 2015, där det konstaterades att kommunen uppvisade stora brister inom området. Nedan underrubriker utgör var för sig rekommendationer baserat på ovan nämnda rapport.

2.5.1.1. *Utse en befattningshavare som har ett särskilt ansvar för att leda det centrala arbetet med systematiskt brandskyddsarbete på kommunledningsnivå*

Svenljunga kommun har utvecklat en redan existerande tjänst, *Lokalförsörjningsstrateg*, med att även ansvara för kommunens systematiska brandskyddsarbete och är därmed brandskyddsansvarig på central nivå i kommunen.

Brandskyddsansvarige upplever att han är väldigt belastad, vilket delvis beror på att anläggningsskötare på *Svenljunga Verksamhetslokaler AB* inte fått systematik i deras rutiner avseende brandskyddsarbetet, vilket lett till att brandskyddsansvarig på kommun ibland behöver vara involverad i att säkerställa att även deras ansvarsområden efterlevs. Vidare upplever brandskyddsansvarig att han har ett väl etablerat samarbete med förvaltningscheferna.

PwC bedömer att Svenljunga kommun har åtgärdat iakttagelsen genom att utse en brand-skyddsansvarig på kommunen.

2.5.1.2. Utse brandskyddsansvariga på alla förvaltningar

I *Rapport avseende granskning av det systematiska brandskyddsarbetet* framkom att Socialförvaltningen saknade utsedd ansvarig för brandskyddsarbetet. Detta är åtgärdat och samtliga förvaltningar har ansvariga för brandskyddsarbetet, vilka utgörs av respektive förvaltningschef.

Brandskyddsorganisationen beskrivs på en övergripande nivå i styrdokument för systematiskt brandskyddsarbete. Förutom förvaltningschefer finns cirka 70 stycken brand-skyddsombud inom verksamheterna som utför kontrollronder samt tillbud.

PwC bedömer att Svenljunga kommun har åtgärdat iakttagelse genom att säkerställa att samtliga förvaltningar har en ansvarig för brandskyddsarbetet.

2.5.1.3. Ta fram och fastställ aktuella gemensamma styrdokument, brandskyddspolicy och riktlinjer, för hur arbetet med systematiskt brandskydd inom kommunen ska bedrivas för att möjliggöra en ändamålsenlig ledning, styrning och uppföljning

Brandskyddsansvarig på Svenljunga kommun, som ansvarar för det systematiska brandskyddsarbetet, har tagit fram *Brandskyddsdocumentation*. Första versionen var giltig från mars 2017.

Styrdokumentet *Brandskyddsdocumentation* har följts upp årligen och i samband med genomförande av granskningen var version tre framtagen för godkännande. I den kommande versionen har roller och ansvar förtydligats. En anledning till uppdateringen är att *Svenljunga Verksamhetslokaler AB* arbetsuppgifter har varit eftersatta.

PwC bedömer att Svenljunga kommun har åtgärdat iakttagelse genom att besluta om gemensamma styrdokument för kommunen och kommunala bolag, som tydliggör hur arbetet med systematiskt brandskydd ska bedrivas.

2.5.1.4. Kartlägg samt skapa rutiner för uppföljning och kontroll av alla anställdas brandskyddskunskaper för att säkerställa att samtliga medarbetare har erforderlig kompetens för sina specifika roller

Brandskyddsdocumentation innefattar beskrivning av utbildningsinsatser för olika roller – såsom brandskyddsansvarig, brandskyddsombud och övriga kommunanställda. Förutom att all personal regelbundet ska genomföra brandskyddsutbildning ska brandskyddsansvarig och brandskyddsombud genomföra utbildningar för sin specifika roll.

Gällande den regelbundna brandskyddsutbildningen ska samtliga anställda (fastanställda, extrapersonal, vikarier och timanställda) genomföra brandskyddsutbildning minst var tredje år. SÄRF ansvarar för att genomföra brandskyddsutbildning samt uppföljning för att säkerställa att samtliga medarbetare genomgår utbildning var tredje år. Vid nyanställning av kommunanställda har Svenljunga kommun rutiner för att påkalla behov och beställa utbildning av SÄRF.

Enligt intervjusvar framgår att brandskyddsansvarig upplever att det är en utmaning att utbilda nyanställda, inte minst de som är anställda med tidsbegränsad anställning.

PwC bedömer att Svenljunga kommun har åtgärdat iakttagelse genom att skapa rutiner för att anställda minst var tredje år genomför brandskyddsutbildning.

2.5.1.5. Fastställ enhetliga blanketter för tillbud och riktlinjer för hur dessa blanketter ska användas, exempelvis dokumentations- och rapporteringsrutiner etc., för att möjliggöra strukturerad uppföljning samt lärande

I *Brandskyddsdocumentation* framgår *Rutiner för tillbuds- och riskrapportering* där hela rapporteringsprocessen beskrivs – från rapportering av tillbud till genomförande av riskanalys och om eventuella åtgärder behöver vidtas. Därtill har kommunen tagit fram blankett för *Tillbuds- och riskrapport på fastighet*.

Alla brandtillbud ska rapporteras via ärendehanteringssystemet till respektive brandskyddsombud. Brandskyddsombudet ska rapportera tillbud till brandskyddsansvarig samt göra en bedömning huruvida akuta åtgärder behöver vidtas för att åtgärda bristen.

Baserat på intervjusvar med brandskyddsansvarig framkom att rapporterade tillbud är väldigt lågt i antal, vilket delvis beror på att det är en liten kommun och viss kommunikation sker direkt mellan berörda personer för att omhänderta ett tillbud.

PwC bedömer att Svenljunga kommun har åtgärdat iakttagelse genom att skapa enhetliga rutiner och blanketter för rapportering av tillbud. Avseende uppföljning av tillbud, se avsnitt 2.5.1.6 *Skapa rutiner för uppföljning och analys av olycksfall och tillbud*.

2.5.1.6. Skapa rutiner för uppföljning och analys av olycksfall och tillbud

Brandskyddsombud genomför kvartalsvis brandskyddskontroller av lokalerna de ansvarar för där eventuella tillbud dokumenteras. Dessa rapporter förvaras däremot lokalt inom varje enskild verksamhet och brandskyddsansvarig har därmed inte möjlighet att göra uppföljning av tillbud. Brandskyddsansvarig har som avsikt att skapa en funktion på intranätet där brandskyddsombud ska lägga upp deras rapporter för att möjliggöra uppföljning från centralt håll.

I enlighet med avsnitt 2.5.1.5 har kommunen, utöver de kvartalsvis brandskyddskontrollerna, enhetliga rutiner och blanketter för tillbud.

PwC bedömer att Svenljunga kommun inte har åtgärdat iakttagelsen. Brandskyddsansvarig på central nivå i kommunen har i dagsläget inte möjlighet att genomföra kvalificerade uppföljningar och analys av olycksfall och tillbud. Förutsättningar bör skapas för att brandskyddskontroller ska vara tillgängliga för brandskyddsansvarig, samt att anställdas och brandskyddsombuds medvetenhet höjs kopplat till rutiner för att rapportera tillbud, då det i nuläget knappt sker någon rapportering av tillbud via ärendehanteringssystemet (se ytterligare under avsnitt 2.5.1.5).

2.5.1.7. Överväg att tillsätta flera brandskyddsombud på Mogaskolan då de endast har ett brandskyddsombud, som ännu inte kommit igång fullt ut. Skolenheten är så stor och har så många huskroppar att det bedöms vara svårt för ett ensamt brandskyddsombud att klara av sina åtaganden fullt ut

Under hösten 2016 skedde en diskussion mellan brandskyddsansvarig och Barn- och utbildningsförvaltningen. Beslut togs att Mogaskolan behöver ha två brandskyddsombud för att underlätta för befintligt brandskyddsombudet att utföra sina uppgifter. Sedan 2017 har de därmed varit två brandskyddsombud.

PwC bedömer att Svenljunga kommun har åtgärdat iakttagelsen genom att tillsätta två brandskyddsombud på Mogaskolan.

2.5.1.8. Säkerställ att de granskade enheterna åtgärdar de brister som konstaterats

Brister identifieras i samband med de brandskyddsrapporter som genomförs av brandskyddsombud. De allra flesta iakttagelserna hamnar som åtgärder hos *Svenljunga verksamhetslokaler AB*, men baserat på intervjusvar av brandskyddsansvarig är arbetet med att åtgärda brister eftersatt. *Svenljunga verksamhetslokaler AB* måste prioritera de allvarligaste bristerna eftersom de inte hinner med.

Därtill saknar brandskyddsansvarig på central nivå i kommunen effektiva förutsättningar för att kunna följa upp att åtgärder genomförs. Se ytterligare om Svenljunga kommuns förutsättningar för uppföljning av systematiskt brandskyddsarbete under avsnitt 2.5.1.6 och 2.5.1.11.

PwC bedömer att Svenljunga kommun inte har åtgärdat iakttagelse i och med att de saknar rutiner för att säkerställa att identifierade åtgärder omhändertas i verksamheterna.

2.5.1.9. Undersök övriga verksamheter och enheter i kommunen för att kartlägga deras eventuella utvecklingsbehov

Fyra gånger per år samlas *Lokalgruppen*, bestående av Förvaltningscheferna, verksamhetschefer, kommunchefen, ekonomiansvarig samt fastighetschefen från Svenbo. I samband med dessa träffar efterfrågas utvecklingsbehov från verksamheterna. Därtill samlar brandskyddsansvarig in synpunkter i samband med utbildningsinsatser.

Enligt intervjusvar med brandskyddsansvarig är detta ett kontinuerligt arbete för att identifiera brister och utvecklingsbehov.

PwC bedömer att Svenljunga kommun har åtgärdat iakttagelsen genom att ha forum för att kontinuerligt samla in synpunkter på utvecklingsbehov.

2.5.1.10. Fastställ enhetliga rutiner inom kommunen gällande vad som skall kontrolleras och hur kontrollerna skall genomföras under egenkontrollerna, för att kunna säkerställa god kvalitet i egenkontrollerna

Brandskyddsansvarig har tagit fram en checklista som brandskyddsombud inom verksamheterna använder för intern brandskyddskontroll. I checklista framgår vad som ska

kontrolleras och hur ofta respektive brandrisk ska kontrolleras. Det framgår även om fastighetsägaren eller verksamheten har ansvaret för brandrisken. Brandskyddskontroll genomförs kvartalsvis.

PwC bedömer att Svenljunga kommun har åtgärdat iakttagelse genom att ta fram checklista för genomförande av brandskyddskontroller.

2.5.1.11. Överväg hur dokumentation av egenkontroller skulle kunna ske och lagras elektroniskt. Rapportering och dokumentation i datasystem skulle kunna möjliggöra effektiv och ändamålsenlig uppföljning av egenkontrollerna

Brandskyddskontroller genomförs kvartalsvis men lagras i nuläget lokalt hos verksamheterna. I nuläget saknas tekniskt stödsystem för att samla in brandskyddskontroller samt möjliggöra central uppföljning och säkerställande av att kontroll genomförs.

Brandskyddsansvarig arbetar med att utreda tänkbara IT-system som kan användas för att möjliggöra central lagring och uppföljning av brandskyddskontroller.

PwC bedömer att Svenljunga kommun inte har åtgärdat iakttagelsen eftersom det är tydligt att kommunen saknar förutsättningar för att på central nivå genomföra effektiv och ändamålsenlig uppföljning av brandskyddsarbetet samt att utredning och bedömning av lämpligt IT-system inte slutförts.

2.5.1.12. Använd samma rollbenämningar som SÄRF avseende brandskyddsansvariga och brandskyddskontrollanter. Olika benämningar riskerar att skapa otydligheter avseende vad som förväntas i de olika rollerna inom kommunen

I samband med granskningen av kommunens systematiska brandskyddsarbete från 2015 noterades att SÄRF använder rollbenämningen brandskyddskontrollanter i avtalet med kommunen, medan kommunen använder rollbenämningen brandskyddsombud. Detta kvarstår och riskerar att skapa otydlighet avseende vad som förväntas i de olika rollerna inom kommunen.

PwC bedömer att Svenljunga kommun inte har åtgärdat iakttagelse eftersom SÄRF och kommunen inte använder enhetliga benämningar på roller kopplat till brandskyddsarbetet.

2.5.1.13. Säkerställ att alla verksamheter genomför utrymningsövningar för att kunna det fungera ändamålsenligt i händelse av brand

I samband med granskningen av kommunens systematiska brandskyddsarbete från 2015 noterades att anställda på äldreboendena inte utfört övningar som inkluderar att flytta de äldre i säkerhet. Detta är åtgärdat och utrymningsövningar sker numera även på äldreboenden.

I samband med intervjun med brandskyddsansvarig framkom att kommunhuset inte haft någon utrymningsövning på väldigt länge. Därtill har det skett diskussioner om att ha utsedda utrymningsledare i kommunhuset, som har ett särskilt ansvar för att säkerställa att samtliga utrymmer i samband med brand.

PwC bedömer att Svenljunga kommun har åtgärdat iakttagelsen i och med att utrymningsövningar sker för samtliga verksamheter i kommunen.

2.5.1.14. Säkerställ att de under granskningen noterade brister avseende det tekniska brandskyddet åtgärdas. Både fungerande branddörrar och ändamålsenliga utrymningsvägar är mycket vikta komponenter i brandskyddet

Enligt intervju svar av brandskyddsansvarig på kommunen är det brandskyddsansvarig på *Svenljunga verksamhetslokaler AB* som ansvarar för att nämnda brister åtgärdas som omnämns i rapporten från 2015. *Svenljunga verksamhetslokaler AB* har i nuläget inte ändamålsenliga rutiner för att säkerställa att noterade brister åtgärdas inom rimlig tid.

PwC bedömer att Svenljunga kommun inte åtgärdat iakttagelsen eftersom de inte säkerställt att noterade bristerna avseende det tekniska brandskyddet är åtgärdat.

2.5.2. Bedömning systematiskt brandskyddsarbete

Kontrollmålet bedöms vara **delvis uppfyllt**.

Vi bedömer att mycket har skett sedan granskningen av det systematiska brandskyddsarbetet rapporterades 2015, samtidigt som flera av åtgärderna som beslutades av kommunstyrelsen inte har verkställts. Överlag har kommunen förbättrat det systematiska brandskyddsarbetet genom att ta fram rutiner för arbetet vilket tydliggör ansvar och uppgifter inom området. Huvudsaklig förbättringspotential anses vara kring uppföljning av brandskyddsarbetet då brandskyddsansvarig på central nivå i kommunen saknar förutsättningar för att kunna genomföra kvalificerade bedömningar av kommunens systematiska brandskyddsarbete.

Nedan framgår en sammanställning av huruvida kommunen åtgärdat rekommendationerna för iakttagelserna som framgick i *Rapport avseende granskning av det systematiska brandskyddsarbetet* från 2015.

Kontrollmål	Bedömning
Utse en befattningshavare som har ett särskilt ansvar för att leda det centrala arbetet med systematiskt brandskyddsarbete på kommunledningsnivå	Uppfyllt
Utse brandskyddsansvariga på alla förvaltningar	Uppfyllt
Ta fram och fastställ aktuella gemensamma styrdokument, brandskyddspolicy och riktlinjer, för hur arbetet med systematiskt brandskydd inom kommunen ska bedrivas för att möjliggöra en ändamålsenlig ledning, styrning och uppföljning	Uppfyllt
Kartlägg samt skapa rutiner för uppföljning och kontroll av alla anställdas brandskyddskunskaper för att säkerställa att samtliga medarbetare har erforderlig kompetens för sina specifika roller	Uppfyllt
Fastställ enhetliga blanketter för tillbud och riktlinjer för hur dessa blanketter ska användas, exempelvis dokumentations- och rapporteringsrutiner etc., för att möjliggöra strukturerad uppföljning samt lärande	Uppfyllt

Skapa rutiner för uppföljning och analys av olycksfall och tillbud	Ej uppfyllt
Överväg att tillsätta flera brandskyddsombud på Mogaskolan då de endast har ett brandskyddsombud, som ännu inte kommit igång fullt ut. Skolenheten är så stor och har så många huskroppar att det bedöms vara svårt för ett ensamt brandskyddsombud att klara av sina åtaganden fullt ut	Uppfyllt
Säkerställ att de granskade enheterna åtgärdar de brister som konstaterats	Ej Uppfyllt
Undersök övriga verksamheter och enheter i kommunen för att kartlägga deras eventuella utvecklingsbehov	Uppfyllt
Fastställ enhetliga rutiner inom kommunen gällande vad som skall kontrolleras och hur kontrollerna skall genomföras under egenkontrollerna, för att kunna säkerställa god kvalitet i egenkontrollerna	Uppfyllt
Överväg hur dokumentation av egenkontroller skulle kunna ske och lagras elektroniskt. Rapportering och dokumentation i datasystem skulle kunna möjliggöra effektiv och ändamålsenlig uppföljning av egenkontrollerna	Ej Uppfyllt
Använd samma rollbenämningar som SÄRF avseende brandskyddsansvariga och brandskyddskontrollanter. Olika benämningar riskerar att skapa otydligheter avseende vad som förväntas i de olika rollerna inom kommunen	Ej uppfyllt
Säkerställ att alla verksamheter genomför utrymningsövningar för att kunna det fungera ändamålsenligt i händelse av brand	Uppfyllt
Säkerställ att de under granskningen noterade brister avseende det tekniska brandskyddet åtgärdas. Både fungerande branddörrar och ändamålsenliga utrymningsvägar är mycket vikta komponenter i brandskyddet	Ej uppfyllt

3. *Revisionell bedömning*

Efter genomförd granskning bedömer vi att Svenljunga kommun **i all väsentlighet uppfyller** kontrollmålen i enlighet med lagstiftning och myndigheters riktlinjer. Det är framförallt relaterat till kommunens systematiska brandskyddsansvar där PwC noterat störst förbättringspotential. Vår sammanfattande bedömning baseras på nedanstående bedömningar av respektive kontrollmål:

Kontrollmål	Bedömning
Har kommunen en ändamålsenlig organisation för krisberedskap och krisledning?	Uppfyllt. Se avsnitt 2.1.3 för bedömning av kontrollmål.
Arbetar kommunen systematiskt med krisberedskap?	Uppfyllt: Se avsnitt 2.2.4 för bedömning av kontrollmål.
Genomför kommunen risk- och sårbarhetsanalys i enlighet med MSB:s riktlinjer?	Uppfyllt: Se avsnitt 2.3.1 för bedömning av kontrollmål.
Arbetar kommunen med samverkan utifrån ett krisberedskapsperspektiv?	Uppfyllt: Se avsnitt 2.4.1 för bedömning av kontrollmål.
Arbetar kommunen ändamålsenligt i det systematiska brandskyddsarbetet, baserat på uppföljning av iakttagelser från granskning av kommunens systematiska brandskyddsarbete från december 2015?	Delvis uppfyllt: Se avsnitt 2.5.2 för bedömning av kontrollmål.

3.1. *Rekommendationer*

Kopplat till ovanstående rekommenderar vi Svenljunga kommunstyrelse att beakta följande i kommande krisberedskapsarbete:

- Utred behovet av att tillsätta en TiB-funktion (tjänsteman i beredskap) bestående av tillräckligt många personer för att kunna upprätthålla tillfredsställande beredskap. TiB bör vara anträffbar dygnet runt och inställa sig på förutbestämd plats.

Representanter i TiB-funktion bör utbildas regelbundet och vara väl insatta i kommunens organisation. Arbetsuppgifter och ansvarsområde bör beskrivas i styrande dokumentation. Utvärdera även om kommunstyrelsen anser det önskvärt att ha en formell beredskap för kriskommunikation, utifrån önskvärd ambitionsnivå för kriskommunikationsberedskap.

- Se över styrande dokument kopplat till kommunens arbete med krisberedskap för att säkerställa att de är uppdaterade, målgruppsanpassade och enhetliga. I nuläget framgår samma information i flera dokument, dock med olika detaljnivåer, samt att benämning på begrepp inte är enhetligt i alla dokument. Säkerställ även att dokumentation följs upp och revideras enligt rutiner.
- Säkerställ att rutiner efterlevs för genomförande av åtgärder i syfte att reducera risker och sårbarheter i kommunens krisberedskap, som identifierats i samband med genomförande av risk- och sårbarhetsanalysen. Beslutade åtgärder bör ha ett tydligt ägandeskap för genomförande och uppföljning, samt tidsramar för slutförande.
- Utvärdera möjligheten att införa en gemensam Frivillig resursgrupp (FRG) mellan Svenljunga kommun och grannkommuner. Utred även vilken förmåga FRG har i regionen för att vara behjälplig i Svenljunga kommuns krisberedskap. Vid upprättande av avtal bör även utredas om FRG bör inkluderas i utbildnings- och övningsinsatser, beroende av vilken roll kommunen anser önskvärd att FRG bör ha.
- Genomför och följ upp åtgärder som beslutats av kommunstyrelsen avseende det systematiska brandskyddsarbetet. PwC rekommenderar att åtgärder kopplat till uppföljning och analys av kommunens brandskyddsarbete prioriteras. Detta för att skapa förutsättningar för att genomföra kvalificerade bedömningar av kommunens systematiska brandskyddsarbete, samt att kunna identifiera förbättringsområden och prioritera åtgärder.

Bilaga – Granskad dokumentation

- Beslut om uppföljning av krisberedskapsarbete, Länsstyrelsen (2017)
- Brandskyddsdokumentation, 2019-01-01
- Handlingsprogram för krisberedskap 2015-2018
- Plan för hantering av samhällsstörningar och extraordinära händelser 2015-2018
- Rapport avseende granskning av det systematiska brandskyddsarbetet – Svenljunga kommun (2015).
- Reglemente för krisledningsnämnd 2015-2018
- Riktlinje för kriskommunikation
- Risk- och sårbarhetsanalys 2015-2018
- Rutin för krisberedskapsplanering 2015-2018
- Rutin för krisberedskap vid samhällsstörningar och extraordinära händelser
- Rutin för utbildning och övning 2015-2018
- Rutin för hantering av kriskommunikation vid samhällsstörningar och extraordinära händelser samt bilagor
- Sjuhärads kommunernas Säkerhetssamordnarnätverk, Samordnande aktiviteter 2015-2018
- Åtgärder utifrån risk- och sårbarhetsanalys 2015-2018

År-månad-dag

19-10-28

Uppdragsledare

Projektledare